

**Ročná správa o riešení projektu
za rok 2018**

Názov projektu

Evidenčné číslo projektu

APVV-17-0551**Vyrovňovanie nerovnováh: prehodnotenie pohľadu na makroekonomické nerovnováhy
v európskom rámci riadenia**Zodpovedný riešiteľ **doc. Ing. Vladimír Mlynarovič, CSc.**Príjemca **Univerzita Komenského v Bratislave**Začiatok riešenia projektu **01.08.2018**Koniec riešenia projektu **30.06.2022****ROZBOR RIEŠENIA PROJEKTU (max. 10 strán)**

Uved'te podľa nasledujúcej záväznej osnovy:

- 1. Postup prác pri riešení projektu u príjemcu, ako aj spolupríjemcu podpory APVV
vzhľadom na harmonogram riešenia projektu**
- 2. Rozbor výsledkov riešenia vzhľadom na stanovené ciele**
- 3. Zoznam výstupov a prínosov projektu za posledný rok** – uved'te v prílohe – formulár
Výstupy a prínosy projektu za rok/obdobie (kópie deklarovaných výstupov sa
neprikladajú, je možné uviesť internetové odkazy na uvedené výstupy)
- 4. Upresnenie harmonogramu prác a cieľov na nasledujúci rok**

↓↓

1)

Počas prvej etapy riešenia projektu „Vyrovňovanie nerovnováh: prehodnotenie pohľadu na makroekonomické nerovnováhy v európskom rámci riadenia“ s evidenčným číslom APVV-17-0551 riešiteľský tím postupoval pri riešení v súlade s navrhovaným harmonogramom aj s ohľadom na neskorší začiatok riešenia projektu. Jednotlivé pracovné tímy, ktoré zodpovedajú za príslušné pracovné činnosti (PČ-a, PČ-b, PČ-c) sa v tejto etape zaoberali otázkami rozšírenia prehľadu súčasného stavu poznania problematiky, ktorý bol predložený v rámci projektového zámeru. V rámci PČ-a v súčasnosti prebiehajú interné pripomienky k working paperu, ktorý je zameraný na prehľad literatúry v oblasti definícií krízových udalostí a samotnej identifikácií makroekonomických nerovnováh, zároveň sa začali v rámci PČ-a aj práce na tvorbe databázy, ktorá sumarizuje údaje o existujúcich krízach. Pracovný tím, ktorý

pracuje na PČ-b v úvodnej fáze rovnako pracoval na zostavení prehľadu literatúry, ktorá sa venuje hodnotiacej tabuľke MIP (Macroeconomic Imbalance Procedure). Práce v tejto pracovnej skupine sa sústredili aj na postupnú tvorbu databázy krízových udalostí, ktoré sú založené na definícii nadmerných vonkajších a vnútorných nerovnováhach. Pracovný tím pracujúci na PČ-c v prvej etape riešenia zahájil podrobnú analýzu existujúcej literatúry v oblasti výkonu (makro) ekonomickej politiky vzhľadom na potrebu hĺbkového preštudovania právnej legislatívy týkajúcej sa súčasnej a budúcej podoby riadenia EÚ. Tak ako sme už vyššie spomenuli išlo o rozšírenie prehľadu literatúry pričom sme kládli dôraz na hĺbkovú a veľmi podrobnú analýzu aby sme boli schopní v jednotlivých pracovných činnostiach priniesť informácie, ktoré prispejú v značnej miere k rozvoju nastolenej problematiky.

2)

Z pohľadu výsledkov dosiahnutých v prvej etape riešenia projektu v období od 1.8. 2018 do 31.12.2018, boli pracovné aktivity podriadené hlavnému cieľu projektu, ktorým je rozšíriť súčasný stav teoretického poznania v oblasti predikcie krízových udalostí v rámci systému. Dňa 6. 11. 2019 sa v priestoroch Fakulty sociálnych a ekonomických vied uskutočnilo pracovné stretnutie členov riešiteľského kolektívu, na ktorom boli prediskutované všetky kroky riešenia projektu v danej etape projektu. Za výsledok prvej etapy projektu možno považovať rozpracovanie prehľadu literatúry v rámci každej z pracovných skupín, pričom prehľad literatúry PČ-a a PČ-b sú v súčasnosti v procese interného pripomienkovania a následne budú publikované v priebehu roka 2019 ako recenzované pracovné dokumenty, ktoré budú dostupné na internete a to na vytvorených podstránkach projektu v rámci Fakulty ekonomických a sociálnych ekonomických vied dostupné na: <https://fses.uniba.sk/pracoviska/ustavy/ustav-ekonomie/vyskum/sucasny-vyskum/> ako aj na stránke ekonomického ústavu dostupné na: <http://www.ekonom.sav.sk/sk/projekty/vyrovnavanie-nerovnovah-prehodnotenie-pohladu-na-makroekonomicke-nerovnovahy-v-europskom-ramci-riadenia-p174>.

V rámci prvého roka riešenia projektu vznikli štyri zahraničné publikácie, ktoré boli vydané v recenzovanom zborníku s názvom: „MEZINÁRODNÍ VĚDECKÝ SEMINÁŘ NOVÉ TRENDY V EKONOMETRII A OPERAČNÍM VÝZKUMU“ a následne prezentované na konferencii 28. novembra – 30. novembra 2018 v Prahe. Prvou publikáciou je príspevok zodpovedného riešiteľa Vladimíra Mlynaroviča (člen riešiteľského kolektívu za FSEV), s názvom „Niektoré princípy kompromisu v úlohe výberu portfólia“, v ktorom sa autor venuje aplikácii vybraných princípov kompromisu v dvojkritériálnom modeli výberu portfólia, ktoré hľadajú akceptovateľnú substitúciu medzi očakávaným výnosom a rizikom. Na identifikáciu podmnožiny efektívnych portfólií ako najlepších kompromisných portfólií autor použil triedu Lp-metrik. Druhou publikáciou je príspevok riešiteľky Veroniky Miřkovej (člen riešiteľského kolektívu za FSEV) s názvom „Ohrozujú imigranti výšku platov na Slovensku?“, v ktorom sa autorka venuje imigrácii v krajinách Európskej únie a jej vplyvu na výšku miezd na Slovensku. Na modelovanie daného problému autorka použila statický model všeobecnej ekonomickej

rovnováhy otvorenej ekonomiky s dezagregáciou na osem produkčných sektorov, jednou reprezentatívnou domácnosťou, päť výrobných faktorov, s dôrazom na nekvalifikovanú pracovnú silu, regióny Slovenska, EÚ 28 a zvyšku sveta. Cieľom autorky bolo sledovanie dopadov na Slovenskú ekonomiku v závislosti od lokácie prílevu imigrantov. Výsledkom výskumu bolo preukázanie, že pri všetkých predpokladoch sa cena nekvalifikovanej pracovnej sily na Slovensku znížila. Treťou publikáciou je príspevok s názvom „Determinanty zahraničného obchodu krajín Eurozóny“ autora Briana Koniga (člen riešiteľského tímu za EU SAV), ktorý sa zameriaval na skúmanie determinantov ovplyvňujúcich veľkosť exportu 19 krajín eurozóny a ich 180 obchodných partnerov v rokoch 2000-2015. Vplyv jednotlivých determinantov zahraničného obchodu bol odhadnutý na základe gravitačného modelu. Ako hlavné zistenie autor uvádza, že na základe odhadnutých parametrov vybrané vysvetľujúce premenné (HDP dovozcu na osobu, počet obyvateľov dovozcu, vzdialenosť medzi hlavnými mestami krajín, existencia spoločnej hranice medzi dvojicou krajín, členstvo v EÚ krajiny vývozu, členstvo v EÚ krajiny dovozu, dovozné clo, ekonomická odľahlosť, existencia obchodnej dohody medzi vývozcom a dovozcom) vplývajú na export jednotlivých krajín v súlade s teóriou zahraničného obchodu. Poslednou publikáciou je príspevok s názvom „Medzinárodná investičná pozícia ako indikátor vonkajšej rovnováhy“ autorky Miroslavy Jánošovej (členky riešiteľského kolektívu za EU SAV), ktorá sa venovala popisu vývoja hrubej zahraničnej zadlženosti Slovenska v období rokov 2008 až 2017 ako ekonomického ukazovateľa, ktorý je jednou zo zložiek medzinárodnej investičnej pozície. Vývoj ukazovateľa hrubej zahraničnej zadlženosti na Slovensku popisuje v príspevku aj vo vzťahu k hrubému domácejmu produktu a exportu v podobe pomerových ukazovateľov. Práve dané pomerové ukazovatele sú považované za možné indikátory vonkajšej rovnováhy.

Všetky aktivity, ktoré boli uskutočnené počas prvej etapy riešenia projektu mali za cieľ v čo najväčšej miere prispieť k postupnému naplneniu hlavného cieľa so zreteľom na nasledujúce aktivity realizované v ďalších etapách projektu.

3)

Samostatná príloha VPP

4)

Práca na projekte bude v nasledujúcom roku prebiehať podľa plánovaného harmonogramu prác na rok 2019. Zároveň všetky činnosti nadviažu na výsledky dosiahnuté v prvej etape riešenia. V členení na pracovné činnosti, v rámci PČ–a budú prebiehať práce na teoretickom rámci definície kríz na základe vnútorných a vonkajších nerovnováh, pričom očakávanými výstupmi z tejto z nasledujúcej etapy by mali byť odhady medzery bežného účtu a reálneho efektívneho výmenného kurzu pre jednotlivé krajiny ako aj odhady vonkajších nerovnováh, ktoré zohľadňujú priestorové prepojenia. V rámci PČ–b bude v druhej etape riešenia projektu

prebiehať testovanie relevancie indikátorov hodnotiacej tabuľky MIP na základe už existujúcej publikovanej databázy kríz, ako aj vývoj nových a výhľadových predstihových indikátorov a ich testovanie. Plánovanými výstupmi tejto pracovnej činnosti sú výsledky ohľadom predikčnej sily indikátorov zahrnutých do hodnotiacej tabuľky, zoznam najlepších ukazovateľov v rámci MIP. Tretia pracovná skupina podieľajúca sa na PČ–c si bude v nasledujúcej etape klásť za čiastkový cieľ identifikáciu najdôležitejších politických nástrojov riešenia makroekonomických nerovnováh na národnej úrovni, bude sa snažiť o zmapovanie najčastejšie používaných nástrojov zmiernenia nerovnováh prostredníctvom rozhovorov s tvorcami hospodárskej politiky pričom jej predpokladanými výstupmi bude matica suverenity členských štátov nad existujúcimi nástrojmi politik.